

از لابلای یادداشت‌ها و نیشته‌های روزمره ام

برنامه ریزی ایالات متحده و تأثیرگذاری روسیه و چین

حفاظت از مناطق منافع حیاتی کشورها

تلاش بمنظور گسترش ساحه نفوذ

توسعه صنایع نظامی و گسترش درگیریها
رقابت بمنظور هدف گیریهای بیشتر
اهمیت منطقه آسیای مرکزی
وجوه هنگفت این رقابت‌ها

یکی از چیزهایی که بشر بدنبال آن هست، تلاش بمنظور رسیدن به هدف و الاست. بشر روبروی موفقیت دارد و مشتاقانه سعی و تلاش می‌ورزد تا آن را از آن خود نماید. اما چرا؟ دلیل آن واضح و روشن می‌باشد. وقتی چیزی را بدست می‌آوریم، بخود افتخار کرده، حس خوبی بما دست می‌دهد و به مرحله بالاتری از مهارت، احترام و فرصت‌ها گام می‌گذاریم. داشتن بعضی چیزها در زندگی الزامی است، زیرا ما بشر هستیم و همیشه نیازمند و خواستار پیشرفت و تعالی.

این واقعیت را نباید فراموش نمود که درگیری‌های مسلحانه درازمدت در کشور، سبب خلق چنین تصویری گردید که سیر عمومی حوادث و وضعیت مجموعی کشور ما با تغییراتی که در شرف تکوین می‌باشد، طوری مشخص می‌گردد که این تغییرات بگونه تدریجی می‌باشد. عدم قاطعیت بازیکنان اصلی در بخش‌های سیاسی و نظامی را نیز در این مورد باید علاوه نمود. یک سال قبل، حضور "طالب"ها در مسکو و پکن حتا در تصور هم نمی‌گنجید. انتخاب گزینه‌های نظامی در رابطه با مشکلات موجود توسط روسیه و چین نیز عملن وجود دارد، حتا سخنان و مسایلی در مورد محلی ساختن زوخوردهای نظامی در قلمرو دولت اسلا می افغانستان نیز بگوش می‌رسد. اما قابل تذکر پنداشته می‌شود که همه، در این مورد اتفاق نظر دارند که سیاست‌های بازیکنان اصلی قضایای کشور، کمتر اصولی و اما بیشتر عملی بشمار می‌آید.

از اعلامیه قوت‌های مسلح افغانستان در مورد نگاهی مجدد و دوباره به منافع روسیه در کشور ما چنین برمی‌آید که طی سال‌های پار، مسکو در صدد آن شد تا در مورد حملات هوایی تحریم شده روسیه به مناطقی از ولایت جوزجان، توضیحاتی ارائه نماید. اما نشر اطلاعاتی از کرده‌های ساختارهای قدرت در کشور، توسط وسایل اطلاعات جمعی غرب و سیعین پخش گردیده و با اطلاع همگان رسانیده شد. مطابق اطلاعات به نشر رسیده، جانب روسیه انگیزه‌های انجام حملات هوایی یادشده را مبارزه با "داعش" عنوان نمود.

این مسأله را نباید از نظر دور داشت که شرایط و وضعیت در کشور ما سرین در حال تحول می باشد. با این تغییر و تحول، با دیگران سیاسی، نظامی و دست اندرکاران عرصه های مختلف کشور نیز به تغییر و تبدیل موضع گیری ها و موقف های شان در زمینه مبادرت می ورزند. واقعیت متذکره در فعالیت های دیپلماتیک بمثابة امر پذیرفته شده تلقی می گردد.

پس از آنکه نماینده های "طالب" ها چندین مراتب در مسکو پس از آن به پکن سفر نمودند، به صراحت اظهار داشتند که آنها نه تنها بمنظور حل و فصل صلح آمیز قضایای کشور سعی بخرچ می دهند، بلکه در مورد مسایل مجموعه جنوب آسیا به بحث و مذاکره خواهند پرداخت. مطابق گزارش های وسایل اطلاعات جمعی، آنها همچنان بگونه همزمان هم از جانب چین و هم از جانب ناروی به کشورهای یاد شده دعوت شدند. کشورهای اروپایی بنوبه خویش در صدد آن شدند تا زمینه مذاکرات مستقیم میان دو لت افغانستان و مخالفان مسلح کشور را فراهم نمایند. با اینحال، مخالفان مسلح بیشتر به پیشنهاد دولت چین متمایل گردیده و بآن الویت قابل گردیدند. قابل تذکر می باشد که قبل بر این، علاقمندی بیشتری به مذاکرات مستقیم دولت با مخالفان مسلح اصلن به مشاهده نمی رسید.

نباید فراموش نمود که طرف چین در حالی که بگونه نهایت مؤفقا نه در عرصه دیپلماتیک بانجام فعالیت هایی مبادرت می ورزد، در مورد حضور نظامی اش در کشور ما نیز چندان بیعلاقه نمی باشد. در گام نخست، رسانه های هانکانگی در مورد ایجاد پایگاه ها و مراکز آموزش های نظامی چین بمنظور تعلیم و تربیه نیرو های امنیتی افغان در ولایت بدخشان کشور بمنظور مبارزه علیه بنیادگرایی مذهبی خبر دادند. بنابراین، کشور چین که در صدد ایجاد کریدور ارتباطی درواخان که با کشورهای تاجیکستان، پاکستان و چین هم مرزاند، نیز سعی می ورزد.

نباید فراموش خاطر ما گردد در حالی که ایالات متحده در صدد آماده شدن بمنظور خروج از جنگ در کشور ما می باشد، اما در کنار سایر مسایل موجود، آسیای مرکزی نیز در آستانه دوران جدیدی قرار خواهد گرفت. در این مورد باید افزود که روسیه و چین به منظور اثر گذاری در منطقه وارد رقابت هایی خواهند شد، در منطقه ای که بیش از این، ایالات متحده به حاکمیت و حکمفرمایی و عملی نمودن ابتکارش که پس از ۱۱ سپتامبر سال ۲۰۰۱ بمنظور تأمین صلح و امنیت پایدار در کشور ما را رویدست گرفته بود، عملن پایان می بخشد.

کشور های متذکره (روسیه و چین)، بگونه ای از نشأت شبه نظامیان مذهبی به اراضی متعلق بآنها هرأس دارند. در چنین وضعیتی، کشور چین در صدد دفاع و نگهداری از سرمایه گذاری های میلیارد دلاری آن کشور در عرصه ابتکاری "یک کمر بند- یک مسیر" در منطقه می باشد.

مسکو و پکن بمنظور دفاع از منافع شان که ظاهرن نمایانگر تضعیف مواضع سیاسی دولت در کشور ما می باشد، با وسعت تاثیر گذاری و اثربخشی "طالب" ها در اراضی متعلق بکشور ما و خطرات ناشی از عملکردهای "دولت اسلامی" و سایر گروه ها و دسته بندی های شبه نظامی و کلیه نیرو هایی که امکان وسعت و گسترش آن به خارج از مرز های کشور ما موجود می باشد، طی سال های پسین، با اقدامات تهاجمی متوسل گردیدند.

از زمانی که از جانب اداره ترامپ، حلمی خلیل زاد بمثابة نماینده خاص آن کشور در عرصه حل و فصل قضایای کشور ما برگزیده شد، نامبرده سعی بعمل آورد تا سهمگیری و علاقمندی مسکو و پکن را در حل و فصل قضایای موجود و موفقیت گفتگو های صلح بمنظور ایجاد امنیت پایدار و ختم جنگ و درگیری های ۱۸ ساله در کشور ما جلب نموده تا زمینه های همکاری ها بگونه ای فراهم گردد که از قرار گرفتن دوقدرت قابل ذکر اروپا - آسیا در مسیر برگزیده شده ایالات متحده که تضاد و ضد و نقیض گویی های امریکایی ها با دو کشور نامبرده در جبهه های دیگر، بیش از پیش تشدید می یابد، جلوگیری بعمل آورد.

در حال حاضر، کوشش های خلیل زاد توسط امریکایی ها بمفهوم یک گل، مؤثر جلوه داده می شود. در این عرصه بگمان اغلب که تلاشهای مشترک ایالات متحده و روسیه در حل و فصل قضایای موجود کشور، امیدواری دستیابی به نتایج قابل قبول در مذاکرات و گفتگو های پیشرو را بیش از پیش تقویه می نماید. این در حالی مطرح بحث قرار گرفت که هیأت نمایندگی "طالب" ها برهبری ملا عبدالغنی برادر بمنظور انجام مذاکرات با زمامداران چینی در پکن مصرف رأی زنی بودند. اما منشی مطبوعاتی وزارت امور خارجه چین اظهار داشت که نمی تواند واقعیت تدویر جلسات یاد شده را تأیید نماید.

بمنظور مساعد نمودن وضع و شرایط بخاطر پیشبرد پروسه حاضر، مسکو و پکن در صدد آن شدند تا برفع تعزیرات وضع شده در مورد سفر "طالب" ها اقدام نمایند تا قادر به شرکت در گفتگو های صلح قطر شده و در پروسه یاد شده سهم گیرند. چنین وضعیتی سبب خواهد گردید تا ایالات متحده، روسیه و چین، همه باتوافق، سعی ورزند تا قوت های "طالب" همراه با نیرو های امنیتی افغان در امر مبارزه مشترک علیه گروه های بنیادگرایی اسلامی سهم گرفته و نگذارند تا از کشور عزیز ما بمثابة دژ جنگجویان بمنظور انجام اقدامات تروریستی علیه کشورهای دیگر استفاده بعمل آید.

حمایت تقریبی بدون قید و شرط برخی کشورهای از اهداف کنونی ایالات متحده، نشاندهنده تغییر قابل توجهی در زمینه محسوب

می‌گردد، بویژه برای فدراتیف روسیه که مقامات امریکایی، عدم موفقیت اقدامات نظامی اتحاد شوروی طی دهه هشتاد در کشور ما را که در نتیجه آن بعداً ۱۵ هزار تن از نظامیان آن کشور و بتعداد ۶۰۰ هزار تن از هموطنان افغان ما بکام مرگ فرستاده شدند، بخاطر می‌آورند.

طی سال‌های پسین، بهمگان واضح و روشن گردید که اقدامات و چگونگی عملکردهای ایالات متحده در کشور ما، چنانچه مقامات رسمی آن کشور ادعا می‌نمودند، به حل و فصل سریع قضایا و معضلات کشور ما منجر نگردید. در چنین وضعیتی، روسیه و چین، مناسبات و ارتباط‌های شان را هم با "طالب"ها و هم با دولت افغانستان گسترش بخشیدند. همچنان مسکو، ارتباط‌ها و تماس‌هایش را با شخصیت‌های سیاسی و اعضای پارلمان کشور نیز تداوم بخشید. اما، علایم و نشانه‌هایی از این امر نیز موجود می‌باشد که آنها با اقداماتی متوسل گردیدند تا در عرصه امنیتی کشور بعملکردهای سوای ایالات متحده و بگونه مستقلانه مبادرت ورزند.

مطابق گزارش ارائه شده پنتاگون به کنگرس ایالات متحده، کشور چین بمنظور تحکیم امنیت مرزهایش و بمنظور دفاع از سرمایه‌گذارهای کلان میلیارد دلری اش، در آغاز سال ۲۰۱۷، مبلغ ۸۵ میلیون دلار را بمنظور ایجاد فرقه نظامی افغان در بخش شمال شرقی ولایت بدخشان نیز اختصاص داد.

پس از آنزمان، پکن گزارشات مبنی بر نشر و ارائه اطلاعات در مورد دیدار مقامات رسمی افغانستان و چین در مورد دهلیزواخا که هزینه آن از جانب دولت چین تهیه و پرداخته می‌شود، خبر داده و اما مسأله ایجاد پایگاه نظامی آن کشور در منطقه یادشده را مورد تردید قرار داده و از عدم سهمگیری و مشارکت نظامی اش در امور و مسایل مربوط به قلمرو افغانستان یادآوری بعمل آورد.

کشور چین طی سال‌های ۲۰۱۵ یا ۲۰۱۶، با مقامات رسمی تاجیکستان، توافقی را بامضاً رسانیدند که مطابق آن، چین از حقوق ایجاد و ساخت و ساز ۳۰ - ۴۰ پوسه مرزی در مناطق مرزی میان افغانستان و تاجیکستان برخوردار می‌گردد.

مطابق توافقات حاصله، نیروهای مرزی چین، جاگزین نیروهای امنیتی تاجیکستان واقع در امتداد مرزهای افغان - تاجیک گردیدند. بگفته چینی‌ها، تاجیک‌ها قادر نیستند تا از فعالیت‌ها، عملکردها و پوتانسیل‌های موجود جنگجویان مخالف در اراضی آن کشور جلوگیری بعمل آورند. جانب چین متذکر گردید که بخش‌هایی در کشور تاجیکستان وجود دارد که بگونه کامل و تمام عیاری تحت پوشش و نظارت چین قرار داشته و توسط افراد سرحدی و با استفاده از وسایل نقلیه نظامی خویش به گشت زنی در امتداد مرزهای یادشده، همچنان ادامه می‌دهند.

نماینده وزارت امور خارجه چین اظهار داشت که نامبرده در مورد یادشده مطلع نبوده، از چگونگی مسأله هرگز آگاهی نداشته و در مورد واقعیت یا عدم واقعیت اخبار منتشر شده نمی‌تواند اظهار نظر نماید.

اقدامات و عملکردهای مسکو، طی سال‌های ۸۰ سده گذشته در کشور ما، متأسفانه خصوصیت تعرضی بخود اختیار نمود و در مقابل، چگونگی و نحوه عملکردها و اقدامات ایالات متحده - ناتو نیز در اراضی متعلق با افغانستان، لنگیده و برنامه‌های مورد نظر از تطبیق باز ماند.

مطابق اطلاعات داده شده، مقامات امنیتی فدراتیف روسیه، طی سال پاربردولت وحدت ملی فشار وارد نمودند تا در مورد رفع و برداشتن تحریم حملات هوایی روسیه بر مواضع "داعش" در ولایت جوزجان اقدام نماید. مطابق اظهارات مقامات رسمی، پیشنهاد متذکره پس از مخالفت شدید ایالات متحده مورد تردید قرار گرفته و چنین اظهار گردید که قوت‌های هوایی ایالات متحده از توانایی‌های لازمی برخوردار بوده و قادر به تحت ضربه قرار دادن مواضع "دولت اسلامی" در هر نقطه افغانستان بوده و در زمینه برفع تهدیدات موجود کاملن متعهد می‌باشد.

یکی از جمله مقام‌های رسمی غربی طی نشر اعلامیه ای چنین یادآور شد که مسکو بگونه تکراری، مقامات رسمی حکومتی افغان را در مورد ارائه معاونت‌های نظامی و سهمگیری آن کشور در امر مبارزه علیه "دولت اسلامی" و بگونه مشخص در ولایت جوزجان مطلع نمود، اما بگونه دوامداری، عدم موافقت جانب مقامات افغان به طرف روسیه ابلاغ گردید.

بموازات خروج بخشی از قوت‌های جنگی و رزمی ایالات متحده از کشور ما، بنظر بسیاری از کارشناسان، خلای سیاسی ایجادشده، توسط مخالفان سنتی ایالات متحده رفع خواهد شد.

بگمان اغلب که برغم مبادرت مسکو و پکن به تحکیم مناسبات و روابط سیاسی با افغانستان، آنهم تحت تأثیر رقابت و "مبارزه سایه‌ها"، طی سده ۱۹ میان روسیه و بریتانیای کبیر بمنظور کنترل و نظارت بر افغانستان آنهم بدلیل موجودیت اهداف اساسی روسیه در کنار دستیابی به ثبات و استقرار سیاسی که بخش اساسی و عمده ستراتیژی منطقوی مسکو را تشکیل می‌دهد، برر سی اصل پیروزی در مورد برآوردهای ناخوشایند چگونگی عملکردهای ایالات متحده و هم پیمانانش در کشور ما را مشخص می‌نماید.

چنانچه قبلن یادآوری بعمل آمد که همکاری میان روسیه و چین در امور و مسایل مربوط به کشورما، بخش عمده وقابل توجه سیاست ها وبرنامه های منطقوی روسیه را تشکیل می دهد. همچنان درمورد متذکره چنین یادآوری بعمل می آید که بمنظور مو فقیبت های کلان در اراضی متعلق بافغانستان، نشانه گیری های ایالات متحده درگُل منطقه نیز مطرح بحث می باشد.

اگر بمفهوم اخص کلمه، باصل مسأله توجه لازم بعمل آید، باین واقعیت مسلم نایل خواهیم گردید که با بررسی ومطالعه همه جانبه تهاجم بریتانیا، شوروی و امریکایی ها، این مسأله بیش ازهرزمان دیگری عملن باثبات خواهد رسید که حضورنیروهای نظامی خارجی در اراضی متعلق به کشوری و یا درمنطقه ای از جهان، اصلن ایده ومفکوره کارسازی نبوده و نمی باشد. این واقعیت بیش ازهرزمان دیگری عملن باثبات رسیده است که تجاوز خارجی ها برافغانستان وپشتیبانی نیروهای صلحجو، چنین فرصتی را میسر و ممکن می نماید که رقابت های ژئوپولیتیکی و ضد ونقیض گویی های تاریخی میان روسیه و چین، بویژه پس ازتقلیل حضورنظامی ایالات متحده درافغانستان، در خارج از محدوده کشورما نیزتبارز نماید.

درک وفهم این مسأله کاملن واضح وروشن می باشد که با آغازرقابت روسیه وچین در آسیای مرکزی، با درنظرداشت سرما یه گذاری های میلیارد دلاری پکن تحت عنوان "یک کمربند، یک مسیر"، بمشکل بتوان ناظرآرامش بدون چون وچرای روسیه و شاهد تماشاگری آن کشورازتحرکات چین بجانب غرب بمنظوروسعت و دفاع از کریدور اقتصادی آن کشوربود.

جابجایی نیروها و قوت های نظامی و جنگی روسیه وچین در آسیای مرکزی، بههدف مبارزه علیه شبه نظامیان اسلام گرا در افغانستان ومجموعه منطقه ما صورت می گیرد تا با استفاده از آن بحل صلح آمیزومورد پذیرش قضایای کشورما ممد واقع گر دند که درنوع خود میتواند بعامل تثبیت ثبات و وسیله استقرارصلح وسلم درتمامی منطقه مبدل گردد.

از موجودیت حال واحوال وضع کنونی کشور عزیزچین برمی آید که تحکیم ثبات مرزهای کشورما با چین، روسیه ویا کشو ردیگری، ممکن بعضی مواقع بمنابیه مشکل وبگونه ای بعامل انفجار احتمالی همچنان باقی ماند.

در مناطقی از آسیای مرکزی، بویژه درمحلات مرزی افغانستان - تاجیکستان، بسیاری از افراد محل، شبانه شاهد نشست و بر خاست هواپیما هایی بودند که مصروف انتقال جنگجویان از یک محل به محل ومحلات دیگری باشند.

آیا مسیر عملکردهای ایالات متحده وناتو درکشورما از هم متفاوت می باشد؟

دراینمورد متذکر باید گردید که بررسی اوضاع واحوال اطراف کشور عزیزما بمنابیه یکی از مسایل عمده موردبحث درملاقا ت وگفتگوهای مسکو ومجامع غربی مورد بررسی قرار داده شد. درحاشیه نشست وزرای دفاع کشورهای عضو پیمان ناتو در بروکسل، ینس ستونیتبرگ منشی عمومی ناتو اظهار نمود که روسیه و کشورهای عضو ائتلاف بین المللی، اصلن و درگُل، با منیت افغانستان اندیشیده ودرراه ایجاد ثبات وتحکیم امنیت آن کوشش های حداعظمی را انجام می دهند تا افغانستان، مجددن به لانه تروریست ها مبدل نگردد. تحریف وضعیت در مقطع زمانی ورود قوت های بین المللی به اراضی کشورما، هم برای کشورهای عضو ائتلاف وهم برای کشورهای منطقه ما ریسک هایی را در پی داشت. اما نباید فراموش خاطرماگردد که همکار ی همه جانبه قدرت های بزرگ منطقوی، از جمله روسیه با ناتو درکشورما، دلیلی برای رفع هرنوع نگرانی درمورد اوضاع موجود کشورما محسوب می گردد.

کی ها از منافع مشترکی برخوردار می باشند؟

منشی عمومی ناتو، طی مصاحبه ای باخبرنگاران اظهارداشت که با بررسی وضعیت درافغانستان، مسأله بیرون شدن از حالت کنونی را بانمایند روسیه درشورای مشترک روسیه - ناتو مطرح بحث قرارداد. نامبرده علاوه نموده افزود که چنین اقدام بگونه منحصربفردی درباره اظهارنظرها وبررسی نحوه دید وقضاوت وتبادل افکارطرف ها مفید و مؤثر واقع می گردد. همچنین در اعلامیه ای که از جانب رهبری ناتو به نشر رسید، آمده است که عدم ثبات و نبود امنیت درافغانستان، هم برای روسیه وهم برای کشورهای عضو پیمان اتلانتیک شمالی(ناتو)، ناراحتی هایی را ببار خواهد آورد و این مشکلی است که هم توسط روسیه وهم بواسطه کشورهای عضو پیمان ناتو در جلوگیری از چنین وضعیتی باید با اقدامات معین ومشخصی متوسل گردند.

بیست ونهم ماه جون سال ۲۰۱۹